

K2 DIFTONGIT JA LUKUMERKIT

(päivitelty 13.10.2020)

K KREIKKA <https://gen.fi/k.html>

K2 YLEISTÄ <https://gen.fi/k2.html>

K2 Diftongit ja lukumerkit

<https://gen.fi/k2-diftongit-ja-lukumerkit.html>

SISÄLLYSLUETTELO

1. Diftongit eli kaksoisääntiöt
  - 1.1 Lyhytvokaaliset diftongit
  - 1.2 Pitkävokaaliset diftongit
  - 1.3 Sananloppuinen oi- ja ai-pääte
2. Paino
  - 2.1 Paino voi olla antepenultimalla vain lyhyeen vokaaliin loppuvissa sanoissa
  - 2.2 Nomineissa paino pysyy samalla tavulla
  - 2.3 Verbin persoonamuodoissa paino on niin kaukana lopusta kuin mahdollista
  - 2.4 Supistuvien muotojen paino
3. Korke- eli painomerkit (aksentit)
  - 3.1 Kolmanneksi viimeiseen painolliseen tavuun merkitään akuutti
  - 3.2 Toiseksi viimeisen tavun painomerkki on akuutti tai sirkumfleksi
  - 3.3 Viimeisellä tavulla voi olla mikä tahansa painomerkki
4. Painottomat sanat
  - 4.1 Prokliittiset eli eteenpäin kallistuvat sanat
  - 4.2 Enkliittiset eli taaksepäin kallistuvat sanat
5. Henkäys- eli spiritus-merkit
6. Muut lukumerkit
  - 6.1 Koroonis eli sulautumismerkki
  - 6.2 Apostrofi eli heittomerkki
  - 6.3 Treema eli erotuspisteet
7. Välimerkit
8. Ääntämisen ja oikeinkirjoituksen vaiheita

1. DIFTONGIT ELI KAKSOISÄÄNTIÖT

1.1 LYHYTVOKAALISET DIFTONGIT

Diftongi eli kaksoisääntiö tarkoittaa tavua, jossa on kaksi eri vokaalia. Lyhytvokaalinen diftongi tarkoittaa tavua, jossa on kaksi lyhyttä vokaalia – eeta–hynsiilon-diftongissa (ηυ) poikkeuksellisesti pitkä ja lyhyt vokaali. Pitkävokaalisessa diftongissa eli valediftongissa on sekä pitkä vokaali että sen jälkeen vielä lyhyt i-vokaali, jota ei kuitenkaan enää lausuta. Suomenkielessä on vain lyhytvokaalisia diftongeja.

1. αἰ ai

αἰῶν ὁ **aioon** (122x) aikakausi, "aioni"

αἶρω **airoo** (101x) nostaa

γίνομαι *gignomai **giinomai** (670x) syntyä, tapahtua, tulla joksikin

vrt. γεννάω synnyttää

γένεσις ἡ syntyminen, alku

2. εἰ ei

εἰ **ei** konj. (507x) jos

ἐγείρω **egeiroo** (144x) herättää, nostaa pystyyn,

pass. herätä (unesta, kuolleista), "tulla herätetyksi"

3. οἰ oi

οἶκος ὁ **oikos** (114x) talo, koti, perhe > ekonomia, ekumenia

ποιέω **poieoo** (568x) tehdä

ἐτοιμάζω **hetoimadzoo** (40x) valmistaa, varustaa, hankkia

4. αὐ au (hypsiilon ääntyy alfan jälkeen u-vokaalina)

αὐτός **autos** (5 601x) pron. mask. hän, se, itse, sama

Παῦλος ὁ **Paulos** (158x) Paavali, "pieni"

5. οὐ uu (omiikron–hypsiilon-diftongi ääntyy pitkänä u:na)

δοῦλος ὁ **duulos** (124x) palvelija, orja

Ἰησοῦς ὁ **Jeesuus** (917x) Jeesus, Joosua

οὐρανός ὁ **uuranos** (274x) taivas

6. εὐ eu (hypsiilon ääntyy e-vokaalin jälkeen u:na)

εὐαγγέλιον τό **euangelion** (76x) hyvä sanoma, evankeliumi

εὐθύς **euthys** adv. (51x) heti, pian sen jälkeen

7. υἱ hyi (aina spiritus asper -merkillä)

υἱός ὁ **hyios** (379x) poika

8. ηυ eeu

ηὐλόγει **eeulogei** hän siunasi (akt. ind. impf. yks. 3)

ἡῦρισκον **heeuriskon** he löysivät (akt. ind. impf. mon. 3)

Huomaa seuraavat:

ιε **ie** (ei ole diftongi)

ἱερόν τό **hieron** (kolmitavuinen) (71x) temppeli

υο **yo** tai **yyo** (kaksi tavua, ei ole diftongi)

δύο **dyo** num. (136x) kaksi > duo, duaali jne.

ϊ (joota + treema eli erotuspisteet) ja

ϋ (hypsilon + treema eli erotuspisteet)

eivät muodosta diftongia edellisen vokaalin kanssa

Ἐχθαῖα [-χᾱίᾱ] **Akhaaiaa** (neljä tavua) erisn. paik. (10x) Akhaia
(yksi Kreikan maakunnista)

Μωϋσης **Mooysees** (kolme tavua) erisn. henk. mask.
(80x) Mooses, hepr. Moshe, "vedestä nostava"

Jos paino on diftongitavulla, korkomerkki kirjoitetaan diftongin jälkimmäisen vokaalin päälle. Samoin sananalkuinen henkäysmerkki (spiritus) kirjoitetaan diftongin jälkimmäisen vokaalin päälle.

1.2 PITKÄVOKAALISET DIFTONGIT

Pitkävokaalisissa diftongeissa (valediftongi, **improper diphthong**) on pitkävokaali (ā, ē tai ō) sekä lyhyt joota. Joota on kuitenkin aikojen saatossa mykistynyt eli sitä ei (enää) lausuta.

ᾱι ***aai** > α̣ **iota subscriptum** [-ī-] eli alle kirjoitettu joota

ηι ***eei** > η

ωι ***ooi** > ω

ΑΙ Αι (ᾱι) **iota adscriptum** eli vierelle kirjoitettu joota

ΗΙ Ηι (ηι)
ΩΙ Ωι (ωι)

Isojen alkukirjainten yhteydessä aina iota adscriptum:

Αι
Ηι
Ωι

ἄδης ὁ **haadees** (10x, Matt. 11:23) tuonela, manala

Ἄιδης ὁ **Haadees** (var.) Tuonela, Manala

vrt. Αἴγυπτος erisn.adj. egyptiläinen

ᾄδω **aadoo** (5x, Ef. 5:19) laulaa

Ἡρώδης ὁ **Heeroodees** (43x, Matt. 2:1) Herodes, "sankari, **hero**"

ληστής ὁ **leestees** (15x, Matt. 21:13) rosvo, ryöväri

σώζω **soozoo** (107x) pelastaa, parantaa

ὄον τό **oo'on** (1x, Luuk. 11:12) muna, kananmuna

1.3 SANANLOPPUINEN ΟΙ- JA ΑΙ-ΠÄÄTE

Sanan lopussa olevat ΟΙ- ja ΑΙ-päätteet luetaan tavuopin kannalta lyhytvokaalisiksi, vaikka muutoin diftongit ovat aina pitkiä vokaaleja.

ἄνθρωποι **anthroopoi** ihmiset

θάλασσαι **thalassai** meret, järvet

2. PAINO

Paino on jollakin kolmesta viimeisestä tavusta.

ultima, äärimmäinen, viimeinen

penultima, lähes eli melkein viimeinen, toiseksi viimeinen

antepenultima, ennen toiseksi viimeistä eli kolmanneksi viimeinen

tonic, painollinen tavu

pretonic, painollista tavua edeltävä tavu
 propretonic, painollista tavua edeltävää tavua edeltävät tavut
 post-tonic, painollisen tavun jälkeen oleva tavu

2.1 PAINO VOI OLLA ANTEPENULTIMALLA VAIN LYHYEEN VOKAALIIN LOPPUVISSA SANOISSA

Jos viimeinen tavu on pitkävokaalinen (pitkä vokaali tai diftongi), niin paino ei voi olla kolmanneksi viimeisellä tavulla eli antepenultimalla.

Sanan lopussa olevat $\alpha\iota$ - ja $\omicron\iota$ -päätteet luetaan tavuopin kannalta kuitenkin siis lyhyiksi.

2.2 NOMINEISSA PAINO PYSYY SAMALLA TAVULLA

Nomineilla ja partisiipeilla paino pysyy samalla tavulla kuin yksikön nominatiivimuodossa (eli sanakirjamuodossa), jollei se siirry edellisen säännön perusteella kolmanneksi viimeiseltä tavulta toiseksi viimeiselle (antepenultimalta penultimate). Partisiippien ja infinitiivien paino pyritään merkitsemään sanavartalon viimeiselle tavulle.

ἄγγελος ὁ (176x) enkeli

ἀγγέλου τοῦ yks. gen. enkelin

ἄγγελοι οἱ mon. nom. enkelit

ἄνθρωπος ὁ (551x) ihminen

ἀνθρώπου τοῦ yks. gen. ihmisen

ἄνθρωποι οἱ mon. nom. ihmiset

2.3 VERBIN PERSOONAMUODOISSA PAINO ON NIIN KAUKANA LOPUSTA KUIN MAHDOLLISTA

Verbien persoonamuodoissa eli finiittisissä muodoissa paino on yleensä niin kaukana lopusta kuin mahdollista. Korko ei kuitenkaan voi olla augmenttia (verbin menneen ajan tunnus) kauempana. Katso muut poikkeukset LA s. 59–60.

Lyhyeen tavuun loppuvissa paino on kolmanneksi viimeisellä tavulla eli

antepenultimalla:

παι-δέυ-ε-τε te kasvatatte

Pitkään tavuun loppuvissa paino toiseksi viimeisellä tavulla eli penultimalla:

παι-δέυ-ω minä kasvatan (sanakirjan perusmuoto)

2.4 SUPISTUVIEN MUOTOJEN PAINO

Supistuvien muotojen paino lasketaan **supistumattomista** muodoista.

*μισέω [μῑ-] vihata > μισῶ

*μίσε-ε (supistumaton muoto, paino on kolmanneksi viimeisellä tavulla, koska lopputavu on lyhyt)

> μίσει (akt. imperat. prees. yks. 2.) vihaa!

vrt. *μισέ-ει (akt. ind. prees. yks. 3.) hän vihaa > μισεῖ

*μισέ-ετε (supistumaton muoto, paino on kolmanneksi viimeisellä tavulla, koska lopputavu on lyhyt)

> μισεῖτε

(akt. ind./imperat. prees. mon. 2.) te vihaatte tai vihatkaa!

3. KORKO- ELI PAINOMERKIT (AKSENTIT)

ῶ akuutti eli nouseva

Akuutti on yleispainomerkki, joka voi esiintyä kaikilla tavuilla sekä lyhyessä että pitkässä vokaalissa. (**acutus** [-cū-] terävä)

ὰ **gravis** [-ă-] eli laskeva

Gravis on viimeisellä tavulla akuutin sijasta silloin, kun sitä seuraa lauseen sisällä painollinen sana. Sanan perusmuodossa (sanakirjamuodossa) ei koskaan käytetä gravista. (**gravis** raskas, painava)

λέγει πατήρ isä sanoo
πατήρ λέγει

ᾶ sirkumfleksi eli nouseva–laskeva

Sirkumfleksi voi olla vain pitkällä tavulla, joko viimeisellä tai toiseksi viimeisellä. Toiseksi viimeisellä tavulla sirkumfleksi voi olla vain silloin, kun lopputavu on lyhyt.

δοῦλος ὁ mask. (124x) orja, palvelija
δούλου τοῦ yks. gen. orjan, palvelijan

γῆ ἡ maa
Huom.! Kaikki ultimapainotteiset pitkään vokaaliin päättyvät sanat eivät kuitenkaan saa sirkumfleksiä:

ψυχὴ [ψῠ̄-] ἡ sielu

3.1 KOLMANNEKSI VIIMEISEEN PAINOLLISEEN TAVUUN MERKITÄÄN AKUUTTI

Jos paino on kolmanneksi viimeisellä tavulla, niin painomerkki on aina akuutti. Paino voi olla kolmanneksi viimeisellä tavulla vain silloin, kun viimeinen tavu on lyhyt.

ἄνθρωπος ὁ mask. ihminen
ἀνθρώπου τοῦ yks. gen. ihmisen

3.2 TOISEKSI VIIMEISEN TAVUN PAINOMERKKI ON AKUUTTI TAI SIRKUMFLEKSI

Jos paino on toiseksi viimeisellä tavulla, niin se on joko akuutti tai sirkumfleksi. Sirkumfleksi on vain pitkällä tavulla ja vain silloin, kun viimeinen tavu on lyhyt.

δοῦλος ὁ
δούλου τοῦ
τέκνον τό

τέκνου τοῦ

3.3 VIIMEISELLÄ TAVULLA VOI OLLA MIKÄ TAHANSA PAINOMERKKI

Jos paino on viimeisellä tavulla, niin se voi olla mikä tahansa painomerkeistä, sirkumfleksi kuitenkin vain pitkällä tavulla. Jos sanakirjamuodossa on viimeisellä tavulla akuutti, ja tekstin sisässä samassa lauseessa sanaa seuraa painollinen sana, niin akuutin tilalle kirjoitetaan gravis.

λέγει πατήρ
πατήρ λέγει

4. PAINOTTOMAT SANAT

4.1 PROKLIITTISET ELI ETEENPÄIN KALLISTUVAT SANAT

Prokliittiset eli "eteenpäin kallistuvat" sanat ovat aina painottomia ja ne liittyvät kiinteästi seuraavaan sanaan. Painosääntöjen näkökulmasta ne eivät ole itsenäisiä sanoja, vaan muodostavat seuraavan sanan kanssa sanaliiton, jossa on vain yksi paino jälkimmäisellä sanalla.

[πρό prep. (47x) G eteen, edessä, ennen (sekä ajallisesti että paikallisesti)
κλίνω [κλῖ-] (7x) kallistaa, laittaa nojaamaan,
laskea alas (aurinko, päivä) > klinikka eli paikka jossa on kallistuttu makuulle > klininen]

UT:ssa esiintyy seuraavat 10 prokliittista sanaa (kaikki alkavat vokaalilla):

Artikkelit (4)

ὁ **ho** mask. yks. nom. (saks. der)

ἡ **hee** fem. yks. nom. (saks. die)

οἱ **hoi** mask. mon. nom. (saks. die)

αἱ **hai** fem. mon. nom. (saks. die)

Prepositiot eli etusanat (3)

εἰς **eis** (1 768x) A johonkin (illatiivi eli sisätulento) + akk.

ἜΚ **ek**, ἔξ **eks** (916x) G jostakin (elatiivi eli sisäeronto) + gen.

ἐν **en** (2 757x) D jossakin (inessiivi eli sisäolento) + dat.

Konjunktiot eli sidesanat (2)

εἰ **ei** (507x) jos

ὡς **hoos** (504x) kuten, niin kuin

Negaatio eli kieltosana (1)

οὐ **uu**, οὐκ **uuk**, οὐχ **uukh** (1 613x) ei

4.2 ENKLIITTISET ELI TAAKSEPÄIN KALLISTUVAT SANAT

Enkliittisten eli taaksepäin kallistuvien sanojen paino on edellisellä sanalla, joka voi saada toisen painomerkin.

[ἐγώ **egoo** (1 802x) minä]

μου **muu** gen. minun

μοι **moi** dat. minulle

με **me** akk. minut, minua

[σύ **sy** (1 066x) sinä]

σου **suu** gen. sinun

σοι **soi** dat. sinulle

σε **se** akk. sinut, sinua

Yksikön toisen persoonan muodot voivat kuitenkin olla myös painollisia:

σοῦ, σοῖ, σέ

τις **tis** indef.pron. (526x) joku, jokin, eräs

vrt. τίς interrog.pron. (555x) kuka, mikä, mitä

(kysymyssanaan τίς merkitään aina akuutti, ei koskaan gravista)

ποτε **pote** adv. (29x) nyt sitten (esim. Gal. 2:6)

(usein kuitenkin painollisena ποτέ)

εἰμί **eimi** (2 461x) olla-verbin indikatiivin presensin

kaksitavuiset muodot (8.1.3 s. 82)

vrt. εἶμι kulkea, mennä, tulla (esiintyy UT:ssa vain yhdysverbeissä)

φημί **feemi** (66x) sanoa-verbin indikatiivin preesensin kaksitavuiset muodot (8.1.6 s. 83)

[εὐφημισμός adj. hyviä sanoja puhuva > eufemismi, kiertoilmaus, kaunistelu, εὐφημος adj. (1x, Fil. 4:8) hyvältä kuuluva]

γε **ge** part. (27x) korostaa edellistä sanaa

που **puu** part. (4x) jossakin, noin

τε **te** (215x) ja, yhteen liittävä

-δε **-de** ja, mutta, taas (itsenäisenä sanana painollinen δέ)

-περ **-per** vahvistava liitepartikkeli

-νυν **-nyn** nyt, vahvistava liitepartikkeli

-τοι **-toi** tosiaan, vahvistava liitepartikkeli

5. HENKÄYS- ELI SPIRITUS-MERKIT

Henkäys- eli spiritus-merkkejä on kaksi: **spiritus asper** [spī-] ja **spiritus lenis** [lē-].

Jos sananalkuisen vokaalin päällä on pieni c-kirjaimen näköinen merkki (sulku auki) (**spiritus asper**, karhea tai kova henkäys), niin silloin lausuttaessa lisätään sanan alkuun h-äänne.

ὅ **ha**

Jos sananalkuisen vokaalin päällä on edellisen merkin peilikuva (sulku kiinni) (**spiritus lenis**, lauhkea tai vieno henkäys), niin silloin sana alkaa suoraan vokaalilla ilman h-äännettä.

ὀ **a**

ὅ	ha/haa	ὀ	a/aa
ἔ	he	ἔ	e

ἦ	hee	ἦ	ee
ἱ	hi/hii	ἱ	i/ii
ὀ	ho	ὀ	o
ὕ	hy/hyy	—	
ὠ	hoo	ὠ	oo

ἥλιος ὀ **heelios** (32x) aurinko

ἱερόν τό **hieron** (71x) temppeli

(hieron-sana on kolmitavuinen, **1E** ei ole diftongi)

ὥρα ἦ **hooraa** fem. (106x) tunti, aika, hetki > engl. **hour**

Sananalkuisissa diftongeissa henkäysmerkki kirjoitetaan jälkimmäisen vokaalin päälle.

αἶ	hai	αἶ	ai
αὐ	hau	αὐ	au
εἶ	hei	εἶ	ei
εὐ	heu	εὐ	eu
ἦ	heeu	ἦ	eeu
οἶ	hoi	οἶ	oi
οὐ	huu	οὐ	uu
υἶ	hyi		

αἶρω **airoo** (101x) nostaa

αἷμα τό **haima** (97x) veri > hemoglobiini jne.

Jos sana alkaa roo-kirjaimella, niin siihen merkitään spiritus asper -merkki.

ῥαββί ὀ **rabbi** (15x) rabbi, hepr. "minun suureni"

Ὶώμη ἦ **Roomee** erisn. paik. (8x) Rooma

6. MUUT LUKUMERKIT

6.1 KOROONIS ELI SULAUTUMISMERKKI

Koroonis-merkki (koronis) on spiritus lenis -merkin kaltainen (´).
 Koroonis eli sulautumismerkki osoittaa kahden sanan sulautuneen yhteen.
 Yhteensulautumista kutsutaan nimellä kraasis (krasis).

ΚΟΡΩΝΪΣ ἢ mutka, kurvi, kiemura (> lat. **corona** [-rō-],
 "seppele, kruunu, reunus", engl. crown jne.)

κρᾶσις ἢ (κεράννυμι [-v̄-] sekoittaa) sekoitus, sulautuminen

καὶ ἐάν	κᾶν	ja jos, vaikkakin
καὶ ἐγώ	κᾶγώ	ja minä
καὶ ἐκεῖ	κᾶκεῖ	ja siellä
καὶ ἐκεῖθεν	κᾶκεῖθεν	ja sieltä
καὶ ἐκεῖνος	κᾶκεῖνος	ja tuo, se, hän
καὶ ἐμοί	κᾶμοί	ja minulle
τὰ αὐτά	ταῦτά	sama, samat
τὸ ἐναντίον	τοῦναντίον	päinvastoin
τὸ ὄνομα	τοῦνομα	nimeltä

vrt. jotta ei > jottei
 tämänlainen > tällainen

6.2 APOSTROFI ELI HEITTOMERKKI

Apostrofi eli heittomerkki on sekin ulkomuodoltaan identtinen spiritus lenis ja koroonis-merkkien kanssa. Heittomerkki osoittaa sanan lopussa olevan vokaalin katoamisen eli elision.

ἀποστροφή ἢ pois heittäminen, poisheitto

ἀπόστροφος adj. pois heitetty

στρέφω kääntää, muuttaa, palauttaa, kääntyä, muuttua

lat. **elisio** [ēlī-] pusertaminen, puristaminen, pois heittäminen, poisheitto
 (**elido** [ēlī-] työntää tai ajaa ulos, poistaa, pusertaa, ruhjoa)

Elisio tapahtuu eräissä tavallisissa lyhyeen vokaaliin päättyvissä sanoissa silloin, kun seuraava sana alkaa vokaalilla tai diftongilla.

ἀλλά	ἀλλ'	part. mutta, vaan, kuitenkin
ἀντί	ἀντ'	prep. G sijaan, asemesta
ἀπό	ἀπ'	prep. G -lta, pois
δέ	δ'	konj. ja, mutta
διά	δι'	prep. G läpi, kautta A tähden (ilmaisee syyn), välityksellä
ἐπί	ἐπ'	prep. G päällä D päällä A päälle
κατά	κατ'	prep. G vastaan A mukaan
μετά	μετ'	prep. G kanssa A jälkeen
οὐδέ	οὐδ'	neg. + konj. ja ei
παρά	παρ'	prep. G luota D luona, vierellä A luo, viereen
τοῦτο	τοῦτ'	dem.pron. tämä, ntr. yks. nom./akk.

myös: **ΤΟΥΤΟ ἔστιν τούτέστιν** tämä on

ὑπό ὑπ' prep.
G ilmaisee agentin
A alle, alla

Huomaa myös:

ἐκ ἐξ prep.
G -sta, ulos, pois, jostakin

Jos elision jälkeen **Κ-**, **Π-** tai **Τ-**kirjaimia seuraa spiritus asper eli h-äänne, niin ne vaihtuvat vastaaviin henkäyksellisiin eli aspiroituneisiin äänteisiin:

ἀντί ἀνθ'
ἀπό ἀφ'
ἐπί ἐφ'
κατά καθ'
μετά μεθ'
ὑπό ὑφ'

6.3 TREEMA ELI EROTUSPISTEET

Joota- ja hypsiilon-vokaaleihin voi liittyä treema eli erotuspisteet. Se osoittaa, että nämä vokaalit eivät muodosta diftongia edellisen vokaalin kanssa, vaan kuuluvat eri tavuihin.

Ἀχαΐα [-χᾱίᾱ] ἡ **Akhaaiaa** (neljä tavua) erisn. paik. (10x) Akhaia (yksi Kreikan maakunnista)

Ἑβραϊστί **hebraisti** (neljä tavua) adv. (7x) heprean/aramean kielellä, hepreaksi/arameaksi

Μωϋσῆς ὁ **Mooysees** (kolme tavua) erisn. henk. mask. (80x) Mooses, hepr. Moshe, "vedestä nostava"

Πτολεμαΐς ἡ erisn. paik. (1x) Ptolemas (satamakaupunki Akkon kreikkalais-roomalainen nimi, 10 km Haifasta pohjoiseen)

7. VÄLIMERKIT

kreikka	suomi
•	• (piste)
•	• (pilkku)
•	• ("yläpiste") ; (puolipiste) tai : (kaksoispiste)
•	• ? (kreikan puolipiste on kysymysmerkki!)

8. ÄÄNTÄMISEN JA OIKEINKIRJOITUKSEN VAIHEITA

Renessanssifilosofi Erasmus Rotterdamilainen [1466–1536] kehitti ns. erasmilaisen lausumistavan, jota on sen jälkeen käytetty länsimaisissa yliopistoissa ym. opinahjoissa sekä klassista että Raamatun kreikkaa luettaessa. Ortodoksipapit lukevat kuitenkin kreikankielistä Raamattua nykykreikkalaisittain ääntäen.

Itasismi: monet vokaalit alkoivat ääntyä samalla tavalla, eivätkä enää ääntämyksessä eronneet toisistaan.

esim.

αι	> e
	esim. demoni
η	> i
	esim. igumeeni
ει	> i
	esim. ikoni
υ	> i
	esim. kiriakon > kirkko